

Tanskan maaraportti 2016

1. Palontorjunta- ja pelastustointien uudelleenorganisointi Pohjoismaissa

Tanskan 87 valmiusaluetta yhdistettiin 1. tammikuuta 2016 24 yhteiseksi valmiusyksiköksi. Ennen valmiusalueiden yhdistämistä tehtiin kattava kartoitus, jossa tarkasteltiin sitä, miten yhdistäminen ja säästötoimet voitaisiin toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti.

Valmiusalueiden yhdistämisen lisäksi päätettiin säästää kunnallisissa valmiuspalveluissa 175 miljoonaa ja valtiollisissa valmiuspalveluissa 125 miljoonaa Tanskan kruunua. Lisäksi päätettiin, että kunnalliset toimijat ottaisivat hoitaakseen osan valtiolle aikaisemmin kuuluneista valmiustehtävistä.

Uusien yhdistettyjen kunnallisten valmiusalueiden tehtävänä on nyt mitoittaa ja järjestää toimintansa odotettavissa olevien riskien perusteella. Tanskan pääkaupungissa Kööpenhaminassa sijaitseva maan suurin valmiusalue kattaa 9 paloasemaa.

Toistaiseksi paloasemia ei ole suljettu, mutta uusissa yhteisissä yksiköissä saatetaan hyvinkin joutua sulkemaan joitakin pienempiä asemia. FOA on koko prosessin ajan tarjonnut apuaan uusien yksiköiden organisointia varten ja järjestänyt poliittisia kokouksia päätöksentekijöiden kanssa.

Viimeksi luovuttiin valtakunnalliseen valmiuteen kohdistuneista säästöistä ja nyt kehoitetaan luopumaan myös kunnissa tehtävistä säästötoimista. Tehtävien siirrolta ja suurilta yhteisyksiköiltä putoaa perusta, jos valtakunnallinen valmius ei – kuten poliittisesti on sovittu – sisälly uuteen rakenteeseen ja sen aiheuttamiin moniin muutoksiin.

2. Palontorjuntahenkilöstön fyysinen terveys

FOA on vuodesta 2012 lähtien yhteistyössä alan toimijoiden kanssa pyrkinyt saamaan palontorjuntahenkilöstön syöpäsairauksia koskevan kysymyksen asialistalle sekä poliittisesti että paikallisesti paloasemilla. Folketingetissä järjestettiin tämän asian tiimoilta asiantuntijakonferenssi. Työtä jatketaan kahdella linjalla, joista toisessa pyritään ennaltaehkäisemään palomiesten sairastumista syöpään, ja toisessa halutaan varmistaa korvaus mahdollisesti työperäiseen syöpään sairastuneille palomiehille.

On päätetty tehdä kaksi tutkimusta, joissa toisessa selvitetään, esiintyykö palontorjuntahenkilöstön keskuudessa tavallista enemmän syöpää. Toisessa tutkimuksessa puolestaan selvitetään palomiesten altistumista vaarallisille aineille. Tutkimukset saadaan päätökseen syksyllä 2017. Poliitikot eivät halua keskustella palomiesten työn ja syövän välisestä yhteydestä ja tähän liittyvistä mahdollisista korvauksista ennen tutkimustulosten selviämistä.

Osana ennaltaehkäisevää työtä kaikille paloasemille on lähetetty ohjeita siitä, miten syöpäriskiä voidaan vähentää palontorjuntatyössä. Ohjeet on suunnattu palomiehille, heidän työpaikoilleen ja johtoportaalille. Materiaali on käännetty englannin kielelle EPSU-työn puitteissa. Lisäksi on päätetty asettaa pieni työryhmä, jonka tehtävänä on laatia EPSU:ssa ja

komissiossa esiteltäviä EU-standardien luonnoksia, jotka voivat toimia eurooppalaisina suosituksina ja standardeina.

Keväällä 2016 FOA toteutti palomiehillä esiintyvää lihassairautta käsittelevän tutkimuksen. Tutkimuksen mukaan hyvin suuri osa palomiehistä koki työnsä erittäin kuluttavaksi. Monilla oli päivittäisiä kipuja ja he joutuivat syömään kipulääkkeitä selvitäkseen työtehtävistään. Asiaa tutkitaan edelleen, ja tarkastelu kohdistuu hälytystilanteisiin, paloharjoituksiin ja asemilla päivittäin tehtävään työhön. Tarkoituksena on kartoittaa mahdollisuudet vaivojen ennaltaehkäisyyn.

3. Tasa-arvoisuus, monimuotoisuus ja osallistuvuus

FOA:n 936:sta pelastushenkilöstöksi rekisteröityneestä jäsenestä 36 on naisia. Emme osaa sanoa, miten moni heistä työskentelee palontorjunnassa, ambulanssissa tai hälytyskeskuksessa. Sen sijaan näemme naisten jakaantuvan maantieteellisesti jotakuinkin tasaisesti.

Pelkästään tarkastelemalla jäsentemme etu- ja sukunimeä voimme todeta, että vain 6 jäsenellä on selkeästi ei-länsimaalainen nimi.

Melkein kaikilla suurilla kunnallisilla pelastuslaitoksilla on nuorisopalokunta. Niiden rekrytointimenetelmät ja työskentelytavat vaihtelevat, mutta monissa pelastuslaitoksissa tehdään läheistä yhteistyötä kunnallisen sosiaalitoimen ja kouluviranomaisten kanssa, Huomio kohdistetaan erityisesti sellaisiin lapsiin ja nuoriin, jotka tarvitsevat parempaa ja järjestäytyneempää aikuiskontaktia.

4. Koulutus

Tanskassa vastuu palomiesten koulutuksesta on yksinomaan Beredskapsstyrelsenillä (pelastuslaitoksen johtokunnalla). Koulutusta ei siten tällä hetkellä järjestetä missään muussa Tanskan koulutuslaitoksessa. Koulutus ei anna puolustusvoimien ulkopuolista pätevyyttä tai asemaa, eikä alalla ole mahdollisuutta jatkokoulutukseen.

FOA on ehdottanut jo aikaisemmin, että maahan perustettaisiin koulutus kokoaikaisen palontorjunta- ja pelastushenkilöstön kouluttamista varten. Ammattitutkintoon tähtäävän koulutuksen kesto olisi 2,5–3 vuotta. Uusi palontorjuntaan erikoistuva koulutus integroitaisiin jo meneillään oleviin koulutuksiin, joista vastaa tällä hetkellä Tanskan pelastuslaitos. Näitä ovat pelastustoimen/hälytystehtävien peruskoulutus (2x37 h), pelastustoimen/hälytystehtävien jatkokoulutus (3x37 h) sekä ensihoitokoulutus.

FOA pyrkii jatkuvasti varmistamaan sen, että palontorjuntahenkilöstöllä olisi mahdollisuus hankkia ammattiinsa perus- ja jatkokoulutusta. Tätä varten hankitaan koko ajan uutta, alaan liittyvää tietoa, mm. työnantajien ja työntekijöiden sekä muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kautta. Mahdollisten viranomaisten osallistuminen on suunniteltava ja kirjattava mahdollisimman tarkasti.